

Dosarul nr.2ra-1847/19

instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (Jud: S. Dagața)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: E. Palanciuc, A. Malîi, V. Clima)

DECIZIE

2 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Victor Burduh

examinând cererea de recurs declarată de către Petr Criucov,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Petr Criucov împotriva lui Alexandr Coteleanet, Serviciul Vamal al Republicii Moldova și Agenția Servicii Publice, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare a automobilului, repararea prejudiciului material și moral și

acțiunea reconvențională depusă de Alexandr Coteleanet împotriva lui Petr Criucov cu privire la recunoașterea calității de dobânditor de bună-credință a bunului mobil,

împotriva deciziei din 27 martie 2019 și deciziei suplimentare din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admisă cererea de apel depusă de Alexandr Coteleanet, reprezentat de avocatul Marina Frecauțan, fiind casată hotărârea din 19 iulie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana și emisă o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii inițiale și acțiunii reconvenționale,

c o n s t a ț ă :

La 16 august 2011, Petr Criucov a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandr Coteleanet cu privire la constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare a automobilului și repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, în baza contractului de vânzare-cumpărare din 12 iulie 2010 a procurat de la Alexandr Coteleanet automobilul de model „BMW 520D” cu numărul de înmatriculare XXXXX, pentru care a achitat suma de 15 500 euro.

Astfel, reclamantul a menționat că pentru procurarea automobilului enunțat, a contractat de la Întreprinderea cu Capital Străin „Credit Rapid” Societatea cu

Răspundere Limitată un împrumut în sumă de 16 430,55 dolari, cu o dobândă anuală în mărime de 15,55 %.

Suplimentar, reclamantul a notat că la încheierea contractului de împrumut cu Întreprinderea cu Capital Străin „Credit Rapid” Societatea cu Răspundere Limitată, reclamantul a încheiat contract de gaj, pentru autentificarea căruia a achitat suma de 200 lei.

Totodată, Petr Criucov a afirmat că, a încheiat contract de asigurare facultativă CASCO a autoturismului procurat, pentru ce a achitat suma de 672 euro, care conform cursului valutar a constituit suma de 10 868 de lei.

Petr Criucov a relatat că în momentul în care a intenționat înmatricularea autovehiculului pe numele său, a fost informat că acesta a fost furat de la un cetățean italian. Din acest motiv, reclamantul a solicitat pârâtului restituirea mijloacelor bănești achitate pentru automobil, fapt care a fost refuzat de către pârât.

Reclamantul Petr Criucov a solicitat constatarea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare din 12 iulie 2010 încheiat între el și Alexandr Coteleanet, încasarea din contul lui Alexandr Coteleanet în beneficiul său a prețului achitat pentru automobilul de model „BMW 520D” cu numărul de înmatriculare XXXXX în sumă de 15 500 euro, suma achitată conform contractului de asigurare facultativă CASCO în mărime de 672 euro, dobânda achitată conform contractului de credit în sumă de 1935,60 dolari și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 20 februarie 2012, Petr Criucov a depus cerere de modificare a cerințelor împotriva lui Alexandr Coteleanet, Serviciul Vamal al Republicii Moldova și Agenția Servicii Publice, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare a automobilului, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii, Petr Criucov a indicat suplimentar că pârâtul cunoștea despre faptul că autovehiculul a fost furat, însă a ascuns acest fapt de reclamant.

La fel, reclamantul a susținut că organul vamal în lipsa confirmării că autoturismul a fost radiat de la evidență din Italia, au efectuat devamarea, au încasat plățile respective și au eliberat actele necesare pentru punerea la evidență internă.

Petr Criucov a afirmat că, la 14 ianuarie 2010, Alexandr Coteleanet a prezentat autoturismul la Biroul de înmatriculare a mijlocului de transport a Întreprinderii de Stat „CRIS” Registru” pentru înregistrarea dreptului de proprietate asupra mijlocului de transport. La 15 ianuarie 2010, Alexandr Coteleanet a scris o cerere, prin care a solicitat înmatricularea mijlocului de transport în lipsa actelor ce ar confirma scoaterea acestuia de la evidență din Italia.

Prin urmare, reclamantul a considerat că prin acțiunile și actele eliberate de către Serviciul Vamal și Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, ultimii au încălcat atribuțiile de serviciu prin ignorarea prevederilor legale prescrise pentru preîntâmpinarea și curmarea unui fapt ilicit.

Reclamantul Petr Criucov a solicitat constatarea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare din 12 iulie 2010 a automobilului de model „BMW 520D” cu numărul de înmatriculare XXXXX, încasarea în mod solidar din contul lui Alexandr Coteleanet, Serviciul Vamal al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Finanțelor și Agenția Servicii Publice a prejudiciului

material în sumă de 200 lei, 16 172 euro și 1935,60 dolari SUA și compensarea prejudiciului moral în sumă de 30 000 lei.

La 13 iunie 2012, Alexandr Coteleanuț a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Petr Criucov cu privire la recunoașterea sa în calitate de cumpărător de bună-credință (f.d. 91-93, vol. I).

În motivarea acțiunii reconvenționale, Alexandr Coteleanuț a invocat că el, împreună cu un verișor al său, au găsit prin intermediul rețelei internet automobilul de model „BMW 520D” cu numărul de înmatriculare XXXXX și au decis să-l procure. La finele anului 2009, a fost informat că un reprezentant împuternicit prin procură se deplasează spre Republica Moldova. Astfel Alexandr Coteleanuț a indicat că, la 18 decembrie 2009, s-a întâlnit cu Lenzo Luigi în vamă, a devămat autovehiculul respectiv și l-a înmatriculat în Republica Moldova, neexistând careva impedimente la înmatricularea automobilului.

Reclamantul-pârât a susținut că la finele lunii iulie 2011, adică peste un an și jumătate a aflat despre faptul că automobilul se află în căutare. În acest sens, Alexandr Coteleanuț a menționat că automobil a fost dat în căutare la 15 martie 2011 și prin urmare a remarcat că nici el, nici Serviciul Vamal al Republicii Moldova și nici Agenția Servicii Publice nu a avut posibilitate să cunoască faptul că automobilul a fost furat.

Alexandr Coteleanuț a considerat că este un dobânditor de bună-credință, deoarece la momentul procurării automobilului și devămării acestuia nu a cunoscut despre faptul automobilul dat a fost furat.

Reclamantul-pârât Alexandr Coteleanuț a solicitat recunoașterea sa în calitate de dobânditor de bună credință a automobilului de model „BMW 520D” cu numărul de înmatriculare XXXXX.

Prin încheierea din 14 noiembrie 2013 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, a fost suspendat procesul până la primirea răspunsului de la comisia rogatorie transmisă autorităților competente din Republica Italia (f.d. 153, vol. I).

Prin încheierea din 29 iunie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, a fost reluat procesul civil (f.d. 207, vol. I).

Prin hotărârea din 19 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, a fost admisă acțiunea depusă de Petr Criucov, fiind constatat nulul contractul de vânzare-cumpărare a autoturismului de model „BMW 520D” cu numărul de înmatriculare XXXXX, încheiat la 12 iulie 2010 între Alexandr Coteleanuț, în calitate de vânzător, și Petr Criucov, în calitate de cumpărător. A fost încasat din contul lui Alexandr Coteleanuț în beneficiul lui Petr Criucov prețul achitat pentru automobil în sumă de 15 500 euro, a prejudiciului material ce constă din suma achitată pentru polița de asigurare Casco în mărime de 672 dolari, cheltuielile suportate pentru înregistrarea gajului în sumă de 200 lei, dobânda pentru creditul acordat în sumă de 1935,60 dolari. În rest a fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de Petr Criucov împotriva lui Alexandr Coteleanuț, Serviciul Vamal al Republicii Moldova și Agenția Servicii Publice, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral. A fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de Alexandr Coteleanuț. A fost încasat din contul lui Alexandr Coteleanuț în beneficiul statului taxa de stat în sumă

de 4291,4 lei. A fost indicat că măsurile de asigurare dispuse prin încheierile din 26 septembrie 2011 și 31 ianuarie 2012 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, se mențin până la executarea hotărârii judecătorești și urmează a fi anulate concomitent cu executarea integrală a prezentei hotărâri. A fost autorizată pătrunderea forțată a executorului judecătoresc în încăperile aflate în posesia și/sau în proprietatea debitorului, inclusiv în cele în care se află bunurile debitorului, la executarea prezentei hotărâri (f.d. 83-92, vol. II).

Prin decizia din 27 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Alexandr Coteleanet, reprezentat de avocatul Marina Frecauțan, fiind casată hotărârea din 19 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana și emisă o nouă hotărâre cu privire la respingerea ca fiind neîntemeiate a acțiunii depuse de Petr Criucov și acțiunii reconvenționale înaintată de Alexandr Coteleanet (f.d. 143-183).

Prin decizia suplimentară din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea depusă de Alexandr Coteleanet, reprezentat de avocatul Marina Frecauțan, au fost anulate măsurile de asigurare dispuse prin încheierile din 26 septembrie 2011 și 31 ianuarie 2012 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana (f.d. 160-165).

La 19 iulie 2019, Petr Criucov a depus recurs împotriva deciziei din 27 martie 2019 și deciziei suplimentare din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 27 martie 2019 și a deciziei suplimentare din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul Petr Criucov, în motivarea recursului, a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei contestate, a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

În acest sens, recurentul a menționat că colaboratorii Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu încălcarea prevederilor art. 10 alin. (1) din Legea nr. 1569 din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, în lipsa confirmării faptului că autoturismul a fost radiat de la evidență din Italia, au efectuat procedura de vămuire a acestuia, au încasat plățile vamale și respectiv au eliberat actele necesare pentru punerea la evidență a automobilului pe teritoriul Republicii Moldova.

La 14 ianuarie 2010, Alexandr Coteleanet, s-a prezentat cu autoturismul la Agenția Servicii Publice, iar la 15 ianuarie 2010 în baza cererii lui precum că a pierdut confirmarea scoaterea de la evidență din Republica Italia a automobilului, acest mijloc de transport a fost înmatriculat pe teritoriul Republicii Moldova.

Recurentul a considerat că toate aceste acțiuni a pârâtului, demonstrează cert că ultimul a cunoscut faptul că automobilul a fost furat, deoarece nu avea actele însoțitoare, care permiteau în mod legal introducerea și înmatricularea acestui automobil pe teritoriul țării.

Prin urmare, recurentul a considerat că atât Alexandr Coteleanet, cât și Serviciul Vamal al Republicii Moldova sunt responsabili de introducerea și

înmatricularea ilegală a automobilului respectiv, deoarece fiecare a încălcat anumite prevederi ce țin de introducerea bunurilor pe teritoriul țării.

Totodată, Petr Criucov a invocat că instanța de apel la examinarea cauzei, în special la emiterea deciziei suplimentare a încălcat normele de procedură, deoarece a examinat cererea cu privire la anularea măsurilor de asigurare, fără a dispune citarea sa în ședința de judecată.

Suplimentar, recurentul a invocat că contractul de vânzare-cumpărare din 18 decembrie 2009 încheiat între Lenzo Luigi și Alexandr Coteleanuț este unul fictiv, deoarece conform certificatului de înregistrare a autoturismului prezentat de către Alexandr Coteleanuț, autoritățile din Republica Moldova, proprietar al automobilului de model „BMW 520D” cu numărul de înmatriculare XXXXX a fost Societatea cu Răspundere Limitată „Data Sistem” din Italia. În acest sens, recurentul a specificat că nu există careva relații juridice între Alexandr Coteleanuț și proprietarul automobilului Societatea cu Răspundere Limitată „Data Sistem” din Italia.

Mai mult, recurentul a remarcat că la materialele cauzei nu există o confirmare, precum că Lenzo Luigi deține împuternicirile respective de a acționa din numele proprietarului Societatea cu Răspundere Limitată „Data Sistem” din Italia.

La 15 august 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs lui Alexandr Coteleanuț, Serviciul Vamal al Republicii Moldova, Agenția Servicii Publice și Ministerului Finanțelor, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 12 septembrie 2019, Alexandr Coteleanuț, reprezentat de avocatul Mariana Frecauțan a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

La 23 septembrie 2019, Agenția Servicii Publice a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Până la data examinării cauzei, Serviciul Vamal al Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor nu au înaintat referință la cererea de recurs depusă de Petr Criucov, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 27 martie 2019 și decizia suplimentară din 17 aprilie 2019 a fost expediată în adresa părților la 20 mai 2019 (f.d. 171, vol. II), însă la materialele cauzei nu sunt date care ar confirma recepționarea efectivă a deciziilor instanței de apel de către recurent.

Astfel, în atare situație, precum și având în vedere data expedierii în adresa părților a deciziei instanței de apel și deciziei suplimentare (20 mai 2019), instanța de judecată a considerat că recursul declarat de Petr Criucov este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimatul au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Põnkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

Suplimentar, în parag. 26 – 27 din decizia Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 din Codul de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând decizia contestată în raport cu criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Petr Criucov este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea deciziei din 27 martie 2019 și deciziei suplimentare din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că decizia instanței de apel a fost contestată doar de Petr Criucov în partea ce ține de acțiunea inițială. Prin urmare instanța de recurs se va expune doar în parte contestată.

Mai mult, instanța de recurs notează că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recursului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *García Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

În conformitate cu articolul 432 alin. (2) lit. a) și c) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea;

Alineatul 4 din lege citată prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul în care

instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din perspectiva acestor temeuri, recurentul a pretins că instanța ierarhic inferioară a apreciat arbitrar probele.

Cu privire la argumentele date, instanța de recurs învederează că are competență de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și temeiniciei ei în fapt. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrar sau vădit nerezonabile.

Instanța de recurs notează că circumstanțele cauzei prezentate de părți și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare denotă că potrivit certificatului de înmatriculare seria XXXXX, nr. XXXXX, eliberat de Republica Italia, se confirmă faptul că proprietar al automobilului de model „BMW 520D”, anul fabricației 2007, VIN cod: XXXXX este Societatea cu Răspundere Limitată „Data Sistem” din Italia (f.d.56, vol. I).

La 18 decembrie 2009, în lipsa unor relații juridice între Societatea cu Răspundere Limitată „Data Sistem” și Lenzo Luigi, ultimul conform adeverinței de vânzare verbală, în calitate de vânzător a vândut, iar Alexandr Coteleanu în calitate de cumpărător a cumpărat automobilul de model „BMW 520D”, anul fabricației 2007, VIN cod: XXXXX, la prețul de 5000 euro (f.d. 57, vol. I).

Potrivit adeverinței nr. 0188095 din 29 decembrie 2009, pentru mijlocul de transport importat, eliberată de Biroul Vamal Leușeni-Albița, se confirmă faptul că Alexandr Coteleanu a importat în Republica Moldova automobilul de model „BMW 520D”, anul fabricației 2007, VIN cod: XXXXX (f.d. 55, vol. I).

La 29 decembrie 2009, Biroul Vamal Leușeni-Albița a eliberat chitanța seria AB nr. 650909, în baza căruia Alexandr Coteleanu a achitat obligațiile vamale în sumă de 39 206,32 lei, pentru importul definitiv a automobilului de model „BMW 520D”, VIN cod: XXXXX, fără număr de înmatriculare (f.d. 54, vol. I).

La 15 ianuarie 2010, Alexandr Coteleanu a depus cerere în adresa Agenția Servicii Publice, prin care a solicitat înmatricularea pe numele său a automobilului de model „BMW 520D”, în lipsa confirmării scoaterii de la evidență a automobilului enunțate, invocând faptul că a fost pierdută în timpul procedurii de devamare (f.d. 59, vol. I).

Respectiv în aceeași zi și anume la 15 ianuarie 2010, Agenția Servicii Publice a eliberat pe numele lui Alexandr Coteleanu certificat de înmatriculare provizorie a automobilului de model „BMW 520D”, cu atribuirea numărului de înmatriculare XXXXX (f.d. 58, vol. I).

Conform explicațiilor părților, precum și potrivit acțiunii reconvenționale, se confirmă faptul că, la 12 iulie 2010, între Alexandr Coteleanu în calitate de vânzător și Petr Criucov în calitate de cumpărător a fost încheiat contract de vânzare-cumpărare a automobilului de model „BMW 520D”, cu număr de înmatriculare XXXXX, la prețul de 15 500 euro.

În urma încheierii contractului de vânzare-cumpărare, automobilul de model „BMW 520D”, a fost înmatriculat pe numele lui Petr Criucov, fiind atribuit automobilului enunțat, numărul de înmatriculare XXXXX.

Conform contractului de credit cu condiții speciale nr. AU/CP2281 din 12 iulie 2010, încheiat între Societatea cu Răspundere Limitată „Credit Rapid” în calitate de împrumutător și Petr Criucov în calitate de împrumutat, se confirmă faptul că ultimul a luat cu titlu de împrumut suma de 16 450,55 dolari, pentru procurarea automobilului de model „BMW 520D”, cu o dobândă anuală de 15,5 % (f.d. 8, vol. I).

În scopul asigurării executării în termen a contractului de împrumut, la 12 iulie 2010, între Petr Criucov și Societatea cu Răspundere Limitată „Credit Rapid” a fost încheiat contract de gaj, potrivit căruia a fost gajat automobilul de model „BMW 520D”, cu număr de înmatriculare XXXXX (f.d. 15, vol. I).

La 12 iulie 2010, între Petr Criucov și Societatea pe Acțiuni „Donaris Group” a fost încheiat contract de asigurare (CASCO) a automobilului de model „BMW 520D”, conform căruia Petr Criucov a achitat prima de asigurare în sumă de 10 868 de lei (f.d. 9-12, 13, vol. I).

Potrivit informațiilor nr. 33/5465 din 22 iunie 2011, nr. 33/9036 din 12 septembrie 2012 și nr. 33/9680 din 3 octombrie 2012, eliberate de Biroul National Central Interpol, se adeverește faptul că automobilul de model „BMW 520D”, cu număr de înmatriculare XXXXX a fost furat din Italia, la 7 aprilie 2009, iar la 15 martie 2011 a fost anunțat în căutare internațională (f.d. 17, 149, 150, vol. I).

Totodată conform procesului-verbal de primire a reclamației din 30 martie 2009, întocmit de către Departamentul de Carabinieri din Toscana, Postul de Carabinieri din Poggibonsi, s-a stabilit că automobilul de model „BMW 520D”, anul fabricației 2007, VIN cod: XXXXX a aparținut cu drept de proprietate Societății cu Răspundere Limitată „Data Sistem”. Astfel potrivit procesului-verbal enunțat, s-a constatat că, la 30 martie 2009, Cappelli Maurizio, în calitate de administrator al societății a depus plângere, prin care a comunicat despre infracțiunea săvârșită de Lenzo Luigi. În acest sens, Cappelli Maurizio a declarat că a întocmit toate formalitățile privind transferul drepturilor în privința lui Lenzo Luigi asupra automobilului de model „BMW 520D”, însă prezentându-se la bancă a fost informat că cecul care i-a fost înmănat de Lenzo Luigi nu este un cec circular, ci un cec bancar, care a fost contrafăcut, iar contul curent indicat în cecul respectiv a fost contrafăcut (f.d. 217-220, vol. I).

Instanța de recurs remarcă că în baza dispoziției de sechestrare emisă de Procuratura de pe lângă Tribunalul de prima instanță din Bologna, Italia, a fost dispusă sechestrarea automobilului de model „BMW 520D”, anul fabricației 2007, VIN cod: XXXXX, care constituie corp delict, în cadrul dosarului penal deschis în privința lui Lenzo Luigi (f.d. 221-224).

Conform declarațiilor lui Petr Criucov din cadrul ședinței de judecată, a fost stabilit că în anul 2014, la trecerea frontierei de stat Leușeni-Albița, a fost stopat de autoritățile române, care i-au sechestrat automobilul de model „BMW 520D”, cu număr de înmatriculare XXXXX, din motivul că acesta se afla în căutare internațională.

În baza procesului-verbal de licitație nr. 2 din 10 februarie 2017, privind vânzarea bunurilor intrate, potrivit legii în proprietatea privată a statului, întocmit de către Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Iași, Administrația Județeană a Finanțelor Publice Vaslui, a fost decisă vânzarea la licitație a automobilului de model „BMW 520D”, cu număr de înmatriculare XXXXX. Astfel potrivit procesului-verbal enunțat, a fost decisă adjudecarea automobilului menționat în favoarea lui Igor Sîrbu, la prețul de 17 475 de lei (f.d.27-28, vol. II).

Conform adeverinței nr. 2668p din 23 noiembrie 2017, eliberată de Agenția Servicii Publice, a fost stabilit că, la 22 martie 2017, automobilul de model „BMW 520D”, a fost înmatriculat pe numele lui Valentin Cabac (f.d.2, vol. I).

Petr Criucov a depus prezenta cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandr Coteleanu, Serviciul Vamal al Republicii Moldova și Agenția Servicii Publice, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare a automobilului, repararea prejudiciului material și moral, iar Alexandr Coteleanu a depus acțiunea reconvențională împotriva lui Petr Criucov cu privire la recunoașterea calității de dobânditor de bună-credință a bunului mobil.

Instanța de recurs remarcă că, prima instanța, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii inițiale și respingerii acțiunii reconvenționale.

La rândul său, Curtea de Apel Chișinău, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a hotărât că pretențiile înaintate de Petr Criucov sunt neîntemeiate și a respins acțiunea, invocând că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a automobilului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluziile instanței de apel neîntemeiate, rezultate din aprecierea incorectă a circumstanțelor cauzei, fapt care constituie temei de casare a deciziei pronunțate și menținere a hotărârii primei instanțe din următoarele.

În acest context, colegiul remarcă că instanța de apel s-a călăuzit de articolele 766, 767, 768 Cod civil.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că elementele descrise mai sus se circumscriu temeiului prevăzut la articolul 432 alin. (2) lit. b) din Codul de procedură civilă. În acest caz, Colegiului lărgit îi revine obligația de a verifica dacă erorile judiciare pot fi calificate esențiale și dacă pot fi corectate în baza argumentelor livrate de părți, coroborate prin înscrisurile anexate la materialele cauzei.

Efectul omisiunii instanței de apel va fi analizat prin prisma consecințelor juridice pe care aceste le produc în soluționarea cauzei, în special, în limitele standardelor impuse de articolul 239 din Codul de procedură civilă. Or, în conformitate cu acesta, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În mod corespunzător, instanța de recurs va raporta circumstanțele prezentate mai sus la normele de drept invocate de recurent, dar și la dispozițiile legale care sunt relevante speței.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând situația de fapt din cauza dată, în raport cu probele anexate la

dosar, consideră oportun de a reitera prevederile art. 217 Cod civil, care prevede că nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părți a actului lovit de nulitate. Acțiunea în constatare a nulității absolute este imprescriptibilă.

Instanța de recurs mai notează că potrivit prevederilor art. 220 alin. (1) Cod civil, actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel. Actul juridic sau clauza care contravin ordinii publice sau bunelor moravuri sunt nule.

În sensul normei enunțate este de înțeles că sancțiunea nerespectării prevederilor legii este nulitatea absolută. Norma acestui alineat prevede că sunt lovite de nulitate absolută actele juridice care contravin normelor imperative, adică acelor norme care prescriu în mod expres o conduită obligatorie, o obligație de la care subiectul nu se poate sustrage sau n-o poate ocoli (norme onerative), sau care, prin dispoziția lor, interzic săvârșirea unor acțiuni (norme prohibitive). De asemenea întrucât norma dată are ca finalitate ocrotirea valorilor fundamentale ale societății și a fost instituită în interes general, sancțiunea pentru încheierea actelor juridice care contravin ordinii publice sau bunelor moravuri la fel este nulitatea absolută.

Colegiul notează că declarațiile reclamantului, contractul de împrumut cu condiții speciale din 12 iulie 2010, contractul de gaj din 12 iulie 2010, cât și contractul de asigurare facultativă CASCO dovedește cu certitudine încheierea contractului de vânzare-cumpărare din 12 iulie 2010 între Alexandr Coteleanu în calitate de vânzător și Petr Criucov în calitate de cumpărător. În acest context, este de remarcă din acțiunea reconvențională depusă de Alexandr Coteleanu, ultimul nu a negat încheierea contractului de vânzare-cumpărare a automobilului de model „BMW 520D”, precum și achitarea de către Petr Criucov a prețului convenit în sumă de 15 500 euro.

Conform art. 753 alin. (1) Cod civil, prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.

Având la bază dispoziția legală citată, care instituie noțiunea de contract de vânzare-cumpărare, instanța de recurs remarcă că legiuitorul a prevăzut că actele juridice de înstrăinare sunt valabile, dacă au fost încheiate cu respectarea legilor în vigoare la data înstrăinării și cu bună-credință.

În acest context, colegiul remarcă că din obligația vânzătorului de a preda bunul rezultă, că vânzătorul trebuie să fie proprietarul bunului și, odată cu predarea bunului să transmită și dreptul de proprietate asupra lui. Conform articolului 315 Cod civil proprietarul are drept de posesiune, folosință și de dispoziție asupra bunului.

Contractul de vânzare-cumpărare este un contract sinalagmatic, deoarece creează obligații reciproce și interdependente, părțile având și drepturi și obligații. Astfel, obligația de preluare a bunului de către cumpărător este corelată cu obligația vânzătorului de a preda bunul. Vânzătorul nu poate fi obligat a preda lucrul, decât dacă cumpărătorul este ținut în aceeași măsură de a-l lua în primire, asigurându-se, astfel, una din finalitățile contractului, aceea de a pune lucrul în stăpânire de fapt și de drept a cumpărătorului.

În sensul art. 764 Cod civil vânzătorul este obligat să predea bunul fără vicii de natură juridică (liber de drepturile unui terț asupra lui), cu excepția cazului când cumpărătorul a consimțit să încheie contractul cunoscând drepturile terțului asupra bunului. Se consideră viciu de natură juridică și situația în care în registrul bunurilor imobile este înscris un drept inexistent.

Reieșind din raționamentele legale evocate, Colegiul lărgit observă că prin viciu de natură juridică se înțelege dreptul sau pretenția unui terț asupra bunului. Art.764 se referă la dreptul de proprietate a unui terț sau la dreptul de folosire a bunului, avându-se în vedere atât drepturile existente, cât și eventualele pretenții ulterioare, care se află în stadiu de precăutare.

Mai mult este important de menționat, că articolul reglementează numai raporturile dintre vânzător și cumpărător, dar nu și între cumpărător și terța persoană.

Astfel, Colegiul remarcă faptul că obligația vânzătorului de predare a bunului fără vicii de natură juridică îi corespunde dreptul cumpărătorului de a prelua marfa fără asemenea vicii. Cumpărătorul este în drept să ceară vânzătorului îndeplinirea acestei obligații.

Prin urmare o importanță deosebită o are momentul în care marfa trebuie să fie liberă de orice drept sau pretenție a unui terț. Din conținutul articolului rezultă, că este vorba de momentul predării bunului și nu de momentul încheierii contractului. Dacă în momentul încheierii contractului marfa era liberă de drepturile sau pretențiile unui terț, nu s-a pus problema viciilor de natură juridică. Dacă ulterior încheierii contractului apar asemenea drepturi sau pretenții se consideră că vânzătorul nu și-a onorat obligațiile prevăzute de art.764 Cod civil.

Instanța de recurs menționează că în cazul din speță vânzătorul Alexandr Coteleanuț nu și-a onorat obligația prevăzută de art. 764 Cod civil, întrucât a transmis la 12 iulie 2010 automobilul cu vicii de natură juridică. Or, conform informațiilor nr. 33/5465 din 22 iunie 2011, nr. 33/9036 din 12 septembrie 2012 și nr. 33/9680 din 3 octombrie 2012, eliberate de Biroul National Central Interpol, se adevărește faptul că, la 7 aprilie 2009, automobilul de model „BMW 520D”, cu număr de înmatriculare XXXXX a fost furat din Italia, fiind anunțat în căutare internațională (f.d. 17, 149, 150, vol. I).

În acest context, este de indicat că Alexandr Coteleanuț nu a fost în drept de a încheia contract de vânzare-cumpărare a automobilului de model „BMW 520D”, deoarece nu a dobândit în mod legal dreptul de proprietate asupra automobilului enunțat, întrucât bunul nu era liber de drepturile patrimoniale proprietarului legal din Republica Italia, care a declarat la 30 martie 2009 despre sustragerea automobilului său și infracțiunea comisă de Lenzo Luigi.

Astfel cu referire la acțiunile lui Alexandr Coteleanuț, instanța de recurs subliniază că potrivit certificatului de înmatriculare seria XXXXX, nr. XXXXX, eliberat de Republica Italia, se confirmă faptul la momentul procurării automobilului de model „BMW 520D”, anul fabricației 2007, VIN cod: XXXXX de către Alexandr Coteleanuț, proprietar al automobilului enunțat era Societatea cu Răspundere Limitată „Data Sistem” din Italia (f.d.56, vol. I). Prin urmare, Alexandr Coteleanuț nu a fost în imposibilitate de a nu cunoaște despre viciile juridice ale automobilului înstrăinat, întrucât la 18 decembrie 2009, momentul procurării automobilului de la

Lenzo Luigi, între ultimul și Societatea cu Răspundere Limitată „Data Sistem” din Italia, nu exista careva relații juridice, sau o confirmare, care i-ar acorda lui Lenzo Luigi împuternicirile respective de a acționa din numele proprietarului Societatea cu Răspundere Limitată „Data Sistem” din Italia.

Mai mult este de remarcat că conform datelor statistice a pieței auto din Republica Moldova în anul 2010, un automobilul de model „BMW 520D”, anul fabricației 2007, nu valora prețul de 5000 euro (f.d. 191-194, vol. II), indicat în adeverința de vânzare verbală din 18 decembrie 2009, încheiată între Lenzo Luigi, în calitate de vânzător și Alexandr Coteleanu în calitate de cumpărător (f.d. 57, vol. I).

Totodată, chitanța seria AB nr. 650909 din 29 decembrie 2009, eliberată Biroul Vamal Leușeni-Albița, în baza căruia Alexandr Coteleanu a achitat obligațiile vamale în sumă de 39 206,32 lei, pentru importul definitiv a automobilului de model „BMW 520D”, VIN cod: XXXXX, demonstrează faptul că automobilul enunțat a fost prezentat organului vamal fără număr de înmatriculare (f.d. 54, vol. I).

Suplimentar, colegiul notează că automobilul de model „BMW 520D”, a fost procurat, devamat, precum și înmatriculat pe numele lui Alexandr Coteleanu în lipsa actelor, ce ar confirma scoaterea de la evidență a automobilului enunțat de la autoritatea competentă din Italia, fapt care contravine prevederilor art. 10 alin. (1) din Legea nr. 1569 din 20 decembrie 2002 (în vigoare în perioada de referință) cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova, care prevede că mijloace de transport auto, procurate (obținute prin donație) în străinătate, cu condiția declarării și achitării drepturilor de import la organul vamal situat în punctul de trecere a frontierei de stat. Mijloacele de transport menționate trebuie să fie scoase de la evidență de la autoritatea competentă a statului de expediere.

În acest context, Colegiul consideră neîntemeiat argumentului intimatului precum că confirmarea privind scoaterea de la evidență a automobilului enunțat de la autoritatea competentă din Italia a fost pierdută după achitarea drepturilor de import, or atît pârâtul, cât și Serviciul Vamal nu a prezentat o probă, care ar adeveri faptul că confirmarea respectivă a fost prezentată organului vamal la procedura de devamare.

Din această perspectivă, instanța de recurs apreciază obiecția recurentului că Alexandr Coteleanu la momentul înstrăinării automobilului de model „BMW 520D”, a cunoscut despre viciile de natură juridică a acestuia.

Prin urmare, probatoriu administrat conturează concluzia că, transmiterea bunului cu vicii de natură juridică de către Alexandr Coteleanu constituie o neexecutare esențială a contractului de vânzare-cumpărare din partea sa.

În temeiul celor expuse, Colegiul consideră că în speță urmează de a fi menținută hotărârea primei instanțe privind constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare cu încasarea din contul lui Alexandr Coteleanu în beneficiul lui Petr Criucov a prețului automobilului în sumă de 15 500 euro.

Cu referire la pretenția cu privire la repararea prejudiciului material, ce constă din dobânda achitată conform contractului de împrumut, cheltuielile suportate pentru

înregistrarea gajului și suma achitată pentru prima de asigurare, instanța de recurs consideră oportun de a reitera prevederile art. 219 alin. (3) Cod civil, conform cărora partea și terții de bună-credință au dreptul la repararea prejudiciului cauzat prin actul juridic nul.

Totodată, conform art. 767 Cod civil în cazul evicțiunii cumpărătorului în baza drepturilor unui terț asupra bunului care s-au constituit înainte de încheierea contractului de vânzare-cumpărare, vânzătorul repară prejudiciul cauzat cumpărătorului. Aceste prevederi nu se aplică dacă cumpărătorul a consimțit cumpărarea bunului grevat cu drepturi ale terțului, conform art.764.

În acest sens, instanța de recurs notează asupra faptului că conform contractului de credit cu condiții speciale nr. AU/CP2281 din 12 iulie 2010, încheiat între Societatea cu Răspundere Limitată „Credit Rapid” în calitate de împrumutător și Petr Criucov în calitate de împrumutat, se confirmă faptul că ultimul a luat cu titlu de împrumut suma de 16 450,55 dolari, pentru procurarea automobilului de model „BMW 520D”, cu o dobândă anuală de 15,5 % (f.d. 8, vol. I).

În scopul asigurării executării în termen a contractului de împrumut, la 12 iulie 2010, între Petr Criucov și Societatea cu Răspundere Limitată „Credit Rapid” a fost încheiat contract de gaj a automobilului de model „BMW 520D”, cu număr de înmatriculare XXXXX, pentru care Petr Criucov a achitat suma de 200 lei (f.d. 15, vol. I).

Iar, la 12 iulie 2010, între Petr Criucov și Societatea pe Acțiuni „Donaris Group” a fost încheiat contract de asigurare (CASCO) a automobilului de model „BMW 520D”, conform căruia Petr Criucov a achitat prima de asigurare în sumă de 10 868 de lei (f.d. 9-12, 13, vol. I).

În subsidiar, la evaluarea probelor, în scopul stabilirii faptelor, instanța de recurs consideră drept pertinente următoarele: pentru a aprecia cuprinsul unor înscrisuri se aplică, în general, până la momentul dat, criteriul „dincolo de un dubiu rezonabil”. O astfel de probă poate rezulta din coexistența unor concluzii suficiente de întemeiate, clare și concordate sau a unor prezumții similare și incontestabile ale faptelor.

Din această perspectivă, Colegiul judiciar menționează că la încheierea contractului de vânzare-cumpărare a automobilului a cărei nulitate a fost constatată, Petr Criucov a suportat un prejudiciu material ce constă din dobânda achitată conform contractului de împrumut în sumă de 1935,6 dolari, cheltuielile suportate pentru înregistrarea gajului în mărime de 200 lei și prima de asigurare în sumă de 10 868 de lei.

În temeiul celor expuse, Colegiul consideră că în sensul art. 767 Cod civil, Alexandr Coteleanu în calitate de vânzător, urmează să repare prejudiciul material cauzat lui Petr Criucov în calitate de cumpărător, având în vedere faptul că ultimul a suportat cheltuieli la încheierea contractului de vânzare-cumpărare, însă nu a obținut bunul respectiv în proprietate.

Astfel, în atare situație, Colegiul judiciar nu va analiza celelalte motive invocate în cererile de recurs, întrucât nu au forță juridică de a influența prezenta soluție adoptată în speță. De fapt, întinderea obligației de a motiva hotărârea poate varia în dependență de caracterul deciziei și trebuie determinată în lumina

circumstanțelor cauzei (a se vedea cauzele *Ruiz Torija v. Spaniei*, 9 decembrie 1994, parag. 29; *Fomin v. Moldova*, 11 octombrie 2011, parag. 31 și 34; *Mitrofan v. Moldova*, 15 ianuarie 2013, parag. 54; *Lebedinschi v. Moldova*, 16 iunie 2015, parag. 31, 36; *Nichifor v. Moldova*, 20 septembrie 2016, parag. 30).

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și deciziei suplimentare cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Petr Criucov.

Se casează decizia din 27 martie 2019 și decizia suplimentare din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Petr Criucov împotriva lui Alexandr Coteleanet, Serviciul Vamal al Republicii Moldova și Agenția Servicii Publice, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare a automobilului, repararea prejudiciului material și moral și acțiunea reconvențională depusă de Alexandr Coteleanet împotriva lui Petr Criucov cu privire la recunoașterea calității de dobânditor de bună-credință a bunului mobil.

Hotărârea din 19 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, se menține.

Decizia este irevocabilă

Președintele ședinței, judecător

Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Victor Burduh